

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise : SMCE) และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs) ซึ่งนับเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งมีผลต่อภาคสังคมด้วย ในด้านเศรษฐกิจนั้น วิสาหกิจทั้งสองประเภทนี้เป็นกลไกหลักสำคัญที่สร้างผลผลิตและรายได้ให้กับประเทศที่ผ่านมา การประกอบกิจการของวิสาหกิจทั้งสองแบบ ยังเป็นแหล่งสำคัญที่ก่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศอีกด้วย จึงส่งผลสำคัญที่เชื่อมโยงไปยังการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับฐานรากของครัวเรือนและชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จึงได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยมีวิสัยทัศน์ คือ SMEs ตอบโจทย์เศรษฐกิจ ก้าวกระโดดด้วยงานวิจัย พันธกิจ คือ ส่งเสริมงานวิจัยที่สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการ (ทุนผลิตภัณฑ์ บริการ การตลาด) ของชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ยกย่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีเอกภาพ และกำหนดให้มียุทธศาสตร์การวิจัย ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) เสริมสร้างศักยภาพและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๒) บูรณาการการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพ ๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๔) เชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๕) สร้างกระบวนการเรียนรู้ของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ ๖) สร้างกระบวนการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อการพึ่งตนเอง

สำหรับวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ให้ความสำคัญและถูกกำหนดไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นของ Thailand 4.0 ที่มุ่งให้การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” กล่าวคือ ในปัจจุบันผู้ประกอบการไทยยังติดอยู่ในรูปแบบของเศรษฐกิจ “ทำมาก ได้น้อย” แต่เศรษฐกิจที่จะขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้นั้น จะต้องปรับเปลี่ยนไปเป็น “ทำน้อย ได้มาก” นัยหมายถึงการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากวิสาหกิจแบบดั้งเดิม (Traditional Enterprise) ซึ่งเป็นวิสาหกิจที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา แต่ต้องมีปรับเปลี่ยนมาเป็นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูงอีกด้วย หากแต่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมดังกล่าว การวิจัยและพัฒนาจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถนำมาใช้พลิกผันรูปแบบเดิมของเศรษฐกิจให้ไปสู่การประกอบการโดยใช้นวัตกรรมเพื่อไปเป็นสังคมแห่งความรู้ของไทยได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็น ด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

วิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise : SMCE) เป็นที่รู้จักว่าเป็นกิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ความหมายของวิสาหกิจชุมชนโดยสรุป คือ การประกอบการเพื่อการจัดการ "ทุนของชุมชน" อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง "ทุนของชุมชน" ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคมกล่าวอีกนัยคือกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เป็นพี่เป็นน้องไว้ใจกัน

สำหรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs) กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ระบุถึงที่มาของ SMEs¹ ไว้ว่า มาจากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พ.ศ.๒๕๔๓ โดยตามกฎหมายฉบับนี้นั้น ได้ให้อำนาจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ในการกำหนดนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประกาศเป็นกฎกระทรวง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ การผลิตและบริการ มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท มีการจ้างงานไม่เกิน ๒๐๐ คนกิจการค้าส่ง มีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท มีการจ้างงานไม่เกิน ๕๐ คนกิจการค้าปลีก มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรไม่เกิน ๖๐ ล้านบาท มีการจ้างงานไม่เกิน ๓๐ คน

ปัจจุบันวิสาหกิจทั้ง ๒ ประเภทนี้เป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ในทางเศรษฐกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกลไกหลักสำคัญที่สร้างผลผลิตและรายได้ให้กับประเทศ ที่ผ่านมาสํานักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ดำเนินการประมวลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ที่เกิดจากการผลิตโดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี ๒๕๕๘ พบว่ามีมูลค่าเท่ากับ ๕,๕๕๙,๕๓๔ ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ ๔๑.๑ เมื่อเทียบเป็นสัดส่วนกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรวมทั้งหมดของประเทศซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ ๑๓,๕๓๓,๕๙๖ ล้านบาท นอกจากการสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศแล้ว การประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังเป็นแหล่งสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศซึ่งในปี ๒๕๕๘ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมทั้งหมดมีการจ้างงานประมาณ ๑๐,๗๔๙,๗๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๔ เทียบกับการจ้างงานรวมทั้งประเทศ ในด้านสังคมนั้น จากจำนวนการจ้างงานโดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง จึงส่งผลสำคัญที่เชื่อมโยงไปยังการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับฐานรากของครัวเรือนและชุมชน นอกจากนี้จำนวนวิสาหกิจของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีอยู่มากกว่าร้อยละ ๙๙.๘ ของวิสาหกิจรวมทั้งประเทศมีการประกอบการที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างกันรวมทั้งเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ จึงก่อให้เกิดความเป็น “สังคมผู้ประกอบการ” ขณะเดียวกันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ของการเป็น “ผู้ประกอบการ” อีกด้วยเช่นกัน สามารถเป็นจุดเริ่มต้นของการทำธุรกิจและการบริหารธุรกิจได้ด้วยตนเอง รวมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บางส่วนที่ทำธุรกิจโดยการสืบทอดต่อจากรุ่นก่อน

¹ SME ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมนิยามไว้นั้น หมายรวมถึงภาคส่วนเกษตรกรรม ด้วย และอื่นๆ ตามเกณฑ์ของกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าว

ดังนั้นจะพบว่าทั้งวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นพลังสำคัญที่ร่วมกันขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้มั่นคงอยู่ได้ถึง ณ ปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันวิสาหกิจทั้ง ๒ ประเภทนี้ก็ยังประสบกับปัญหาอยู่หลายอย่าง ปัญหาหนึ่งในปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีอยู่เป็นจำนวนมาก การที่จะพัฒนาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งหมดในเวลาเดียวกันคงไม่สามารถเป็นไปได้ ดังนั้นหากเรียงลำดับตามความจำเป็นนั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาข้อมูลตามลำดับคือข้อมูลรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (มาตรา ๑๖ (๔)) ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวางแผน ส่งเสริม และการประสานงานเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการ และข้อมูลเพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑.๒ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในอดีตที่ผ่านมาในภาวะที่เกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ เช่น วิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินในปี ๒๕๔๐ หรือ วิกฤติเศรษฐกิจของโลกที่จะส่งผลกระทบต่อเอเซียมาซึ่งเศรษฐกิจของไทยในปี ๒๕๕๐-๒๕๕๑ นั้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการยับยั้งหรือผ่อนคลายนัยปัญหา ลดแรงผลกระทบจากวิกฤติปัญหาดังกล่าว ขณะเดียวกันก็เป็นภาคเศรษฐกิจฐานรากที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจของประเทศฟื้นฟูกลับมามีฐานะมั่นคงคงเดิมได้อย่างรวดเร็ว ในระยะเวลาอันสั้น จึงนับได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยเป็นได้ทั้งตัวรองรับปัญหาและกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ แม้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็มีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนพร้อมๆ กัน จุดแข็งคือมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นสูง มูลค่าเงินลงทุนไม่สูงมากนัก สามารถจัดการการผลิตและการตลาดได้อย่างเป็นอิสระ ตัดสินใจได้รวดเร็ว แต่ขณะเดียวกันจุดอ่อนที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือความไม่เป็นสากล สินค้ายังขาดคุณภาพ มาตรฐาน มีตลาดค่อนข้างแคบเฉพาะในท้องถิ่นเท่านั้น เป็นต้น นอกจากนี้ผลจากปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนโยบายของรัฐบาลที่สำคัญในขณะนี้คือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ซึ่งแม้ว่าจะส่งผลประโยชน์โดยรวมต่อประเทศอย่างกว้างขวาง แต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลับได้รับผลกระทบเนื่องจากความอ่อนด้อยทางธุรกิจและการขาดความพร้อม นอกจากนี้นโยบายการปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็น ๓๐๐ บาทของรัฐบาลก็ส่งผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเช่นกัน เพราะทำให้ภาระต้นทุนการผลิตปรับสูงขึ้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาจส่งผลให้ต้องปิดกิจการ หรือปลดคนงานออก ส่วนผลกระทบจากปัญหาภายนอกอื่นๆ เช่น เศรษฐกิจชะลอตัว ราคาสินค้าและบริการที่เป็นวัตถุดิบมีราคาแพงสูงขึ้น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ค่อนข้างมากและรุนแรง จึงจำเป็นต้องเร่งรีบยกระดับผลิตภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างศักยภาพและความพร้อมให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพราะถ้าหากเกิดผลกระทบและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องหยุดกิจการแล้ว ก็จะส่งผลให้รากฐานทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมเสียหาย

ภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๑๙ ของวิสาหกิจทั้งประเทศหรือร้อยละ ๘๘.๔๘ ของภาคอุตสาหกรรม และมีจำนวนการจ้างงานร้อยละ ๑๘.๓๖ ของการจ้างงานทั้งประเทศหรือร้อยละ ๖๗.๒๘ ของการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยเฉพาะแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ๒๕๕๕-๒๕๗๔ ที่กำหนดการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อมุ่งสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สมดุลและยั่งยืน ในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ และนักวิจัยให้เพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรการวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ที่มีการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงานจริงในสถานประกอบการ รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจไทยให้สามารถเติบโตได้

อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างและพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ ส่งเสริมการยกระดับองค์ความรู้และทักษะผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรม

ในขณะที่นโยบายการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในบางกรณีไม่เอื้อต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การที่หน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจผลิตสินค้าแข่งกับภาคเอกชน โดยได้รับสิทธิพิเศษ ทำให้เอกชนไม่สามารถแข่งขันกับหน่วยงานได้ โดยเฉพาะกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาขึ้นเองในประเทศ ภาครัฐจึงควรมีการทบทวนมาตรการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยเร็ว เพื่อจูงใจให้เอกชนลงทุนพัฒนาธุรกิจโดยใช้การวิจัยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ เช่น โครงการรถไฟฟ้า ขนส่งมวลชน เป็นต้น จึงเป็นโอกาสที่รัฐจะให้การลงทุนดังกล่าว ซึ่งมีการจ่ายเงินประเภทนี้ อยู่แล้วเข้ามาใช้การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ สำหรับผลิตภัณฑ์และบริการจากการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในประเทศอีกด้วย

๑.๓ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจุดแข็งจุดอ่อนในประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

๑) จุดแข็ง

(๑) รัฐบาลให้ความสำคัญการช่วยเหลือส่งเสริม SME อย่างเป็นรูปธรรม โดยรัฐบาลกำหนด SME เป็นวาระแห่งชาติ รวมทั้งมีมาตรการทางการเงิน การคลัง มาตรการช่วยเหลือทางด้านอื่นๆ เช่น Soft Loan, Start Up

(๒) องค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งสมาคมที่เกี่ยวข้องต่างให้ความร่วมมือทำงานวิจัย ภายใต้การสนับสนุนของรัฐและมีความร่วมมือในโครงการต่างๆ

(๓) มีหน่วยงานและองค์กรที่รับผิดชอบด้านวิจัยโดยตรง และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานวิจัย

(๔) มีนักวิจัยที่มีความรู้ ความสามารถ และมีขีดความสามารถพร้อมปฏิบัติงานด้านงานวิจัยของประเทศ

(๕) ประเทศไทยมีทรัพยากรที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นธุรกิจ หรือเพิ่มมูลค่ามากขึ้น

๒) จุดอ่อน

(๑) ขาดการจัดการด้านงานวิจัยเชิงบูรณาการร่วมกันและการนำมาใช้ประโยชน์กับ SMEs และวิสาหกิจชุมชนอย่างจริงจัง

(๒) มีจำนวนบุคลากรนักวิจัยด้านการวิจัยการและพัฒนาด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่เพียงพอ

(๓) ขาดฐานข้อมูลด้านงานวิจัยเชื่อมโยงที่เป็นระบบ ทำให้ยากแก่การสืบค้น

(๔) ขาดประสิทธิภาพในการดูแลและให้บริการเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการ

(๕) งบประมาณด้านการวิจัยมีจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน SMEs และวิสาหกิจชุมชน

(๖) ขาดงานวิจัยจากองค์ความรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิมในวิสาหกิจชุมชน

(๗) ขาดการวิจัยด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

(๘) ขาดความเชื่อมโยงในช่วงของการตั้งโจทย์งานวิจัยระหว่างนักวิจัยกับผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจชุมชน

(๙) ขาดการสื่อสารทำความเข้าใจถึงประโยชน์ของการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย (สื่อสารสองทาง)

(๑๐) การวิจัยสามารถนำมาต่อยอดเชิงพาณิชย์ให้กับผู้ประกอบการหรืออุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ได้ ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์และการให้บริการ

๓) โอกาส

(๑) มีหน่วยงานรัฐ เอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๒) ทุกภาคส่วน (รัฐ เอกชน ประชาชน) ให้ความสำคัญกับการวางแผนและการทำงานที่ใช้ประโยชน์จากมีข้อมูลข้อวิเคราะห์ที่เชื่อถือได้ (Groundwork and Evidence-based Study)

(๓) ปัจจุบันกระแสความตื่นตัวและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี สร้างโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถเป็นโจทย์งานวิจัยที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ ภาคธุรกิจ และชุมชนได้ เช่น กระแสความตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ สังคม ผู้สูงอายุ การเติบโตของสังคมเมือง Creative Economy Sharing Economy Digital Economy งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และความสามารถในการบริหารจัดการของภาครัฐได้

๔) ความท้าทาย

(๑) การเปลี่ยนผู้บริหารและการเปลี่ยนนโยบายบ่อยๆ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการวิจัย อันเนื่องมาจากงบประมาณที่ไม่ต่อเนื่อง เพราะงานวิจัยแต่ละชิ้นงานกว่าจะเสร็จสิ้นกระบวนการของการวิจัยที่สมบูรณ์ได้ จะต้องใช้ระยะเวลาดังแต่เริ่มต้น ถึงสิ้นสุดโครงการประมาณ ๔-๕ ปี เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสากลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

(๒) แนวโน้มการเปิดเสรีทางการค้าและบริการ โดยเฉพาะด้านพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาจส่งผลกระทบให้เกิดนักวิจัยจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันกับนักวิจัยในประเทศมากยิ่งขึ้น

(๓) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความผันผวนที่เกิดจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ความเสี่ยงจากภัยก่อการร้าย ภัยทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โรคระบาดต่างๆ สามารถสร้างโอกาสและข้อจำกัดให้กับการทำงานของภาครัฐ-ภาคเอกชน รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชนและประชาชน

๑.๔ นโยบายและยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นที่มาของยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

๑) นโยบายรัฐบาล นโยบายและแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ ในประเด็นของการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๖๐๒.๖ ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ให้สามารถพัฒนาและยกระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโต สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจในระดับสูง มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม ๘ กระทรวง ๑๕ หน่วยงาน ๑ กองทุน โดยมีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลัก การดำเนินงานที่สำคัญ คือ การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ ๑๒,๒๐๐ ราย พัฒนาระบบการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพ ๓,๑๐๐ กิจการ พัฒนาศักยภาพและความรู้ในการประกอบธุรกิจให้มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ๓๖,๘๐๐ ราย ส่งเสริมและพัฒนาด้านมาตรฐานการผลิตให้แก่บุคลากรและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๙,๓๐๐ ราย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลและขยายโอกาสทางการค้า ให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ถูกกำหนดไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติไว้ดังนี้

(๑) Thailand 4.0 เป็นการการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” กล่าวคือ ในปัจจุบัน เรายังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” เราต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” นั้นหมายถึงการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน 3 มิติที่สำคัญ ประกอบด้วย ๑.) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” ๒.) เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และ ๓.) เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น “Thailand 4.0” จึงเป็นการเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์ประกอบสำคัญ คือ ๑.) เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farming) ในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ๒.) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่ ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง ๓.) เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และ ๔.) เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำ ไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

(๒) พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทยในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น และสามารถต่อยอดด้วยความคิดและนวัตกรรม รวมทั้งสร้างความได้เปรียบจาก ความหลากหลายและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและความเป็นไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โลฟส์สไตล์ และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทย ให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก

(๓) พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ให้มีการรวมกลุ่ม คลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน อาทิ พัฒนาและยกระดับผู้รับช่วงผลิต และพัฒนาผลิตภัณฑ์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่ ด้วยการกำหนดธุรกิจที่มีศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจในแต่ละพื้นที่ เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วย ภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพขยาย การลงทุนไปในต่างประเทศ

(๔) ยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกล สู่สากล เป็นช่องทางในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยจะปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาจาก การพัฒนานาตลาด มาเป็นตลาดนาการพัฒนา โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญคือ ๑) การส่งเสริมสินค้าหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตามกลุ่ม (Segment) ได้แก่ กลุ่มดาวเด่น สู่สากล จะให้ความสำคัญกับพัฒนามาตรฐาน สู่สากลและการสร้างแบรนด์ กลุ่มเอกลักษณ์ เน้นเสริมสร้างจุดเด่นและความต่างที่ตรงใจลูกค้าและสร้างแบรนด์ และกลุ่มพัฒนาเข้าสู่ตลาดแข่งขันเน้นการเพิ่มผลผลิต ยกระดับมาตรฐานและขยายตลาด กลุ่มสุดท้ายคือกลุ่ม ปรับตัว เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิตจะเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และทักษะ ตลอดจนขยายตลาดและค้นหาความเก่ง และ ๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนโครงการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้วยการปรับโครงสร้าง คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติให้สอดคล้องกับการส่งเสริมตามกลุ่มและบทบาท หลักเกณฑ์การประเมินระดับผลิตภัณฑ์และการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมทั้งตั้งศูนย์กลางสนับสนุนสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

(๕) พัฒนาวិสาหกิจชุมชนและสหกรณ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และกลุ่มประชาชน/เกษตรกรในชุมชน ให้เป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยในส่วนของพัฒนาวิสาหกิจชุมชน จะเน้นการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ สร้างเครือข่ายตลาด จัดตั้งกองทุนวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ในการประกอบวิสาหกิจชุมชน และเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาสหกรณ์จะให้ความสำคัญกับเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงระบบการผลิตกับตลาด ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชุมชน รวมทั้งพัฒนาการเรียนรู้และทักษะการสหกรณ์สู่วิถีชีวิตประชาชนนอกระบบการศึกษา

๓) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ประเด็นการวิจัยได้กำหนดไว้ในแนวทางการพัฒนา ในข้อที่ ๕.๑ การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง ๕.๑.๑ การส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนา พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ทั้งด้านการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา ด้านบุคลากรวิจัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการมีบทบาทหลักด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนผลักดันงานวิจัยและพัฒนาให้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงทั้งเชิงพาณิชย์และสาธารณะโดยให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้กำหนดไว้ในเรื่อง การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีการนำประเด็นด้านมาตรฐานของการค้าและบริการมาเป็นข้อกีดกันทางการค้าซึ่งผู้ประกอบการภายในประเทศโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผลผลิตการผลิตและรูปแบบธุรกิจ พัฒนามาตรฐานของอุตสาหกรรม ตลอดจนพัฒนาสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชนมากขึ้นโดยแรงเหวี่ยงจากกระแสการเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรและสินค้าขั้นปฐม แรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคโดยเฉพาะในการผลิตสินค้าเกษตร สินค้ากึ่งทุนและเทคโนโลยีเข้มข้น รวมทั้งแนวนโยบายและมาตรการการพัฒนาของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ยังมีแนวโน้มที่จะตอกย้ำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ให้มีความรุนแรงมากขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

๒. วิสัยทัศน์

SMEs ตอบโจทย์เศรษฐกิจ ก้าวกระโดดด้วยงานวิจัย

๓. พันธกิจงานวิจัย

๓.๑ ส่งเสริมงานวิจัยที่สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๓.๒ เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการ (ทุน ผลิตภัณฑ์ บริการ การตลาด) ของชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๓.๓ รับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ยกย่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๓.๔ ประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดการส่งเสริม

๓.๕ สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีเอกภาพ

๔. ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๑ แสวงหาแนวทางการสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับศักยภาพธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ ๒ แสวงหาโอกาสและช่องทางการขยายตลาด รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ให้แก่วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๓ แสวงหาแนวทางการเพิ่มศักยภาพ และเพิ่มคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๑ แสวงหาแนวทางการจัดทำแผนการส่งเสริมและแผนปฏิบัติการการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและงบประมาณแบบบูรณาการ เพื่อจัดทำตัวชี้วัดร่วม และเชื่อมต่อส่งต่อการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ ๒ แสวงหาแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติด้วยการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ

กลยุทธ์ที่ ๓ แสวงหากลไกในการแปลงแผนการส่งเสริมและแผนปฏิบัติการการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปสู่การปฏิบัติ และแนวทางการบริหารจัดการงานส่งเสริมในแต่ละมิติ (เช่น พื้นที่ สาขาธุรกิจ วงจรธุรกิจ ขนาด สถานภาพทางกฎหมาย) ให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๑ การสนับสนุนให้สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และวิสาหกิจขนาดใหญ่เป็นกลไกสำคัญที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านองค์ความรู้และเทคนิคแก่วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เชื่อมโยงงานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสู่เชิงพาณิชย์

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาการไปสู่การสร้างเครือข่ายของกับวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดการฐานข้อมูลทำเนียบผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ จัดทำระบบสืบค้น รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา เพื่อเป็นฐานให้ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถใช้บริการจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นสมาชิกองค์การเอกชน โดยการออกกฎหมายการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรภาคเอกชนเพื่อผู้ประกอบการให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างพลังการต่อรอง

กลยุทธ์ที่ ๒ การสนับสนุนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน ๑๘ กลุ่มจังหวัด โดยการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับพื้นที่และระดับสาขา

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยพัฒนาสู่การเป็นผู้จัดการห่วงโซ่อุปทานในระดับภูมิภาค และการเชื่อมโยงทางธุรกิจกับบริษัทข้ามชาติ (MNCs)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างกระบวนการเรียนรู้ของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๒ การเสริมสร้างปัจจัยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมสนับสนุนการแสวงหาแนวทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมสนับสนุนการแสวงหาแนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๕ แสวงหาแนวทางการจัดตั้งศูนย์ให้บริการวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ครบวงจรใน ๕ ภูมิภาคทั่วประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๖ แสวงหาแนวทางการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของชนิดวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ ๗ แสวงหาแนวทางการสื่อสารประโยชน์ของชนิดวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สู่ประชาชนเพื่อให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สร้างกระบวนการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อการพึ่งตนเอง

กลยุทธ์ที่ ๑ การบริหารจัดการทุนชุมชน จังหวัด และภูมิภาค

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน จังหวัด และภูมิภาค

กลยุทธ์ที่ ๓ การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ของวิสาหกิจชุมชน จังหวัด และภูมิภาค

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน จังหวัด และภูมิภาค

๕. เป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

๕.๑ เกิดการบูรณาการการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 ๕.๒ วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีการพัฒนาในมิติต่างๆ อย่างเข้มแข็ง
 ๕.๓ สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่อง

๕.๔ เกิดเครือข่ายภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๕.๕ เกิดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๖. ผลผลิตและผลลัพธ์ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

๖.๑ ผลผลิต

- ๑) เชิงปริมาณ คือ รายงานการวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ๒) เชิงคุณภาพ คือ สามารถใช้ผลการศึกษาริวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๖.๒ ผลลัพธ์

ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีการใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อประโยชน์ในการวางแผน การดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจ

๖.๓ ตัวชี้วัด

จำนวนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน นำผลการศึกษาริวิจัยไปประยุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ รวมทั้งเกิดการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างยั่งยืน

๖.๔ เป้าหมาย

มีองค์ความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อบริหารจัดการ รวมถึงใช้ในการพัฒนาที่ยั่งยืนและประโยชน์สุขของประชาชน

๗. หน่วยงานหลักและเครือข่ายที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

- ๗.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๗.๒ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา
- ๗.๓ กระทรวงพาณิชย์
- ๗.๔ กระทรวงอุตสาหกรรม
- ๗.๕ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ๗.๖ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๗.๗ กระทรวงศึกษาธิการ
- ๗.๘ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
- ๗.๙ สำนักงานวิจัยเกษตร (สวก.)
- ๗.๑๐ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ๗.๑๑ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- ๗.๑๒ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
- ๗.๑๓ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
- ๗.๑๔ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
- ๗.๑๕ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ๗.๑๖ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ๗.๑๗ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๘. แผนงานวิจัยหลักและกรอบเวลา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพ

กรอบเวลา ช่วงปีที่ ๑-๒

แผนงานวิจัยที่ ๑ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและชุมชน

แผนงานวิจัยที่ ๒ การหาแนวทางให้มีเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและชุมชน

แผนงานวิจัยที่ ๓ การหาแนวทางให้มีการประชุมสัมมนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพื่อสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

แผนงานวิจัยที่ ๔ การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและชุมชน ในการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีการพัฒนาตามวงจรธุรกิจ

กรอบเวลา ช่วงปีที่ ๑-๒

แผนงานวิจัยที่ ๑ การหาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายของชุมชน จังหวัด ภูมิภาคกับเครือข่ายอื่นๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความร่วมมือกัน

แผนงานวิจัยที่ ๒ การหาแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของชุมชน จังหวัด และภูมิภาคในการประกอบวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๓ การหาแนวทางให้มีการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ระดับตำบลถึงระดับชาติ เชื่อมโยงเครือข่ายทั้งประเทศให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรอบเวลา ช่วงปีที่ ๑-๒

แผนงานวิจัยที่ ๑ การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๓ การส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้การประกอบการวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๔ การหาแนวทางให้กลไกของรัฐสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๕ การส่งเสริมการพัฒนากระบวนการวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๖ การส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๗ การส่งเสริมการพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน จังหวัด ภูมิภาค

แผนงานวิจัยที่ ๘ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาต้นน้ำชีวิตการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรอบเวลา ช่วงปีที่ ๑-๒

แผนงานวิจัยที่ ๑ การส่งเสริมการพัฒนาผู้นำชุมชนเป็นนักวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๒ การสนับสนุนให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๓ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในระดับตำบลและระหว่างตำบล ในพื้นที่ที่มีประเด็นและความสนใจร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างกระบวนการเรียนรู้ของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

กรอบเวลา ช่วงปีที่ ๒-๔

แผนงานวิจัยที่ ๑ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแผนแม่บทวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๒ ส่งเสริมให้มีการแปรแผนแม่บทชุมชนไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๓ ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สร้างกระบวนการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อการพึ่งตนเอง

กรอบเวลา ช่วงปีที่ ๒-๔

แผนงานวิจัยที่ ๑ การแสวงหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนการทำแผนแม่บทโดยกระบวนการเรียนรู้ภายในวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนงานวิจัยที่ ๒ การแสวงหาแนวทางส่งเสริมที่เหมาะสมในการเรียนรู้การประกอบวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมทุกระดับ ทุกประเภท โดยให้การฝึกอบรมทางวิชาการในประเด็นเฉพาะต่างๆ

แผนงานวิจัยที่ ๓ การแสวงหาวิธีการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานวิจัยที่ ๔ การแสวงหาวิธีการเพื่อพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน จังหวัด และภูมิภาค ภายในเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๙. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

- ๙.๑ รัฐบาลให้ความสำคัญกับนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม
- ๙.๒ กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมในการดำเนินนโยบาย
- ๙.๓ กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในการกำหนดโจทย์วิจัย รวมทั้งความครบวงจรของโจทย์งานวิจัย
- ๙.๔ การสนับสนุนด้านงบประมาณการวิจัยอย่างเพียงพอ
- ๙.๕ การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย
- ๙.๖ การพัฒนาศักยภาพและปริมาณนักวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ๙.๗ ประสิทธิภาพและกลไกในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์จริง
- ๙.๘ แผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

๑๐. แนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

- ๑๐.๑ สร้างความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานและองค์กรภาครัฐให้มีความพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเชิงบูรณาการร่วมกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๐.๒ กระบวนการแสวงหาโจทย์งานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการ (Demand Driven Approach) ของกลุ่มเป้าหมาย
- ๑๐.๓ พัฒนาระบบ กลไก กฎหมาย กฎระเบียบ และการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ๑๐.๔ พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง
- ๑๐.๕ เสริมสร้างบทบาทภาคีนอกภาครัฐสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ๑๐.๖ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทเพื่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑๑. แนวทางในการติดตามและประเมินผล

การขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลที่ดีควบคู่ไปด้วย โดยใช้การบริหารจัดการระบบวิจัยซึ่งเป็นกลไกในการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ ดังนี้

- ๑๑.๑ การประเมินก่อนดำเนินการวิจัย (Ex-Ante Evaluation) เพื่อวิเคราะห์ถ่วงถ่วงข้อเสนองานวิจัยที่เหมาะสมและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การวิจัย
- ๑๑.๒ การติดตามผลระหว่างดำเนินการวิจัย (Ongoing Evaluation) เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานที่เกิดจากการนำยุทธศาสตร์การวิจัยดังกล่าวไปปฏิบัติ ว่าสามารถตอบโจทย์ความต้องการได้อย่างถูกต้องหรือไม่
- ๑๑.๓ การประเมินผลหลังดำเนินการวิจัย (Ex-Post Evaluation) ของงานวิจัยที่หน่วยงานดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยเฉพาะการประเมินผลความคุ้มค่าของการวิจัย เพื่อประเมินผลผลิตและ/หรือผลลัพธ์ของการวิจัยโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย และเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การวิจัย

๑๒. เอกสารอ้างอิง

๑๒.๑ ศูนย์สารสนเทศ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. เข้าถึงได้จาก: <http://smce.doae.go.th/smce๑/index.php>.

๑๒.๒ ภัคดี ทองส้ม. (๒๕๕๖). การนำข้อมูลจากฐานข้อมูลและข้อมูลชี้วัดภาวะเศรษฐกิจมาใช้ประโยชน์เชิงนโยบายและวิเคราะห์เตือนภัยประเด็น : แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลและการบูรณาการข้อมูล SMEs. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

๑๒.๓ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะวิจัย. (๒๕๕๐). โครงการศึกษาวิจัยเชิงนโยบาย เรื่อง การเข้าสู่ตลาดภายหลังการเปิดเสรีทางการค้า สำหรับ SMEs (กรณีศึกษาประเทศจีน). สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๑๒.๔ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (๒๕๕๐). โครงการ "การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบองค์รวม".

๑๒.๕ บริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีไทย – ญี่ปุ่น. (ม.ป.ป.). โครงการการศึกษาสถานภาพและแนวโน้มการย้ายฐานธุรกิจของบริษัทสัญชาติญี่ปุ่นมายังประเทศไทย.

๑๒.๖ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ม.ป.ป.). การสร้างและพัฒนา Value Chain ในสินค้าส่งออกและบริการที่สำคัญของ SMEs.

๑๒.๗ ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๕๓). โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาดำเนินกิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลในอุตสาหกรรมก่อสร้างและธุรกิจต่อเนื่อง ภายใต้ “โครงการเสริมสร้างเครือข่าย SMEs Consortiumสู่ตลาดอาเซียน (กลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้างและธุรกิจต่อเนื่อง)”.

๑๒.๘ คณะที่ปรึกษาโครงการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (๒๕๕๑). การพัฒนาผู้ประกอบการพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Development Agent : CDA) ท้องเที่ยวจังหวัดระนอง ภายใต้โครงการแปลงแผนปฏิบัติการส่งเสริมรายสาขา/พื้นที่ไปสู่การปฏิบัติ.

๑๒.๙ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๕๙). โครงการยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรพลังงานเพื่อรองรับผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีต่อ SMEs.

๑๒.๑๐ ดวงพร เหมวิจิตรพันธ์, สมพล ธิติโรจนพันธ์. (ม.ป.ป.). รายงานการศึกษาโครงสร้างและกลไกการส่งออก SMEs. สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย

๑๒.๑๑ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (๒๕๕๓). บทวิเคราะห์ธุรกิจผู้ผลิตน้ำแข็ง โครงการกิจกรรมเผยแพร่ผลวิเคราะห์ระบบเตือนภัยและระบบฐานข้อมูลแก่สาธารณะ.

๑๒.๑๒ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (๒๕๕๓). บทวิเคราะห์ธุรกิจผู้ผลิตยางแผ่นและยางก้อนโครงการกิจกรรมเผยแพร่ผลวิเคราะห์ระบบเตือนภัยและระบบฐานข้อมูลแก่สาธารณะ.

๑๒.๑๓ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (๒๕๕๓). บทวิเคราะห์ธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ทโครงการกิจกรรมเผยแพร่ผลวิเคราะห์ระบบเตือนภัยและระบบฐานข้อมูลแก่สาธารณะ.

๑๒.๑๔ ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๕๓). โครงการศึกษาวิจัย “การเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้/ตะวันตก”.

๑๒.๑๕ <https://th.wikipedia.org/wiki/>

๑๒.๑๖ <http://www.novabizz.com/Business>

๑๓. การขยายความหมายของยุทธศาสตร์ที่ ๕

เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของการผลิตผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่างๆ ที่ต้องใช้ความรู้ ตลอดจนทักษะที่ละเอียดอ่อน ปราณีต เช่น เครื่องถม เครื่องเงิน ผลิตภัณฑ์ทางยา เป็นต้น ที่มีการผลิตในลักษณะวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งการวิจัยลักษณะดังกล่าวจะต้องมีการนำเสนอปัจจัยการเรียนรู้ที่สำคัญต่อความสำเร็จที่ครบวงจร แนวทางในการพัฒนาการผลิตแบบมีส่วนร่วม แนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการ แนวทางการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด และสื่อสารสู่สาธารณะเพื่อให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งวิธีการนำผลิตภัณฑ์สู่การจดทะเบียนรับรอง มาตรฐานต่างๆ ต่อไป

๑๔. ความคิดเห็นสำคัญจากผู้เข้าร่วมประชุมประชาพิจารณ์

๑๔.๑ ควรกำหนดให้มีศูนย์เรียนรู้ที่มีนักวิจัยที่เกี่ยวข้องและสามารถตอบโจทย์ได้ นอกจากนี้ นักวิจัยที่ทำการวิจัยร่วมมือกับศูนย์เรียนรู้ต้องจับมือกันมารับโครงการวิจัยโดยเขียนข้อกำหนดและเงื่อนไขในการทำงานวิจัยร่วมกันให้ชัดเจน

๑๔.๒ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญคือศูนย์การเรียนรู้ในปัจจุบัน การสื่อสารยังไม่ได้เพียงพอและยังไม่สามารถเข้าถึงและรับทราบโดยทั่วกัน การนำความรู้ที่สามารถทำได้ จะทำได้อย่างไร ควรมีงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์ชุมชนและสังคมที่ต้องมีการบันทึกเป็นองค์ความรู้ให้มีความแพร่หลาย

๑๔.๓ งานวิจัยในท้องถิ่น ต้องมีการประสานไปยังมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหลัก รวมถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ขึ้นอยู่กับนักวิจัยด้วย ในการไปหาภาคีให้ครบตามข้อกำหนดและเงื่อนไข สุดท้ายแล้ว ถ้าโครงการวิจัยผ่าน นักวิจัยต้องทบทวนเรื่องสิทธิประโยชน์และทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงการใช้ประโยชน์และในเชิงพาณิชย์ ถ้าชุมชนเข้มแข็งพอ ก็ควรมีการปรับตัวให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการทำวิจัย

๑๔.๔ ต้องให้ความสำคัญกับการผลักดันผู้ที่มีทักษะต่ำไปยังการมีทักษะสูง เกี่ยวข้องกับกระทรวงแรงงานประเด็นนโยบายการปรับค่าแรงขั้นต่ำ เกี่ยวข้องกับกระทรวงแรงงานภารกิจในการสร้างบุคลากรให้สอดคล้องและตอบโจทย์ต่อการวิจัย เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษา Thailand ๔.๐ อาจารย์ร่วมกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงแรงงาน

๑๔.๕ กฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการวิจัย ทำให้นักวิจัยทำงานวิจัยได้ไม่สะดวกและไม่จูงใจให้เกิดการทำงานวิจัย รวมทั้งควรส่งเสริมเบาะกระตุ่มให้นักวิจัยทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น

๑๔.๖ ควรเพิ่มเติมความเชื่อมโยงในแต่ละมหาวิทยาลัย และมีกระบวนการคัดกรองให้สามารถต่อยอดกับชุมชนในแต่ละภูมิภาคว่ามีงานวิจัยอะไรที่น่าสนใจ เป็นการส่งเสริมงานวิจัยอย่างเป็นขั้นตอนอย่างเป็นขั้นตอนในทุกระดับชั้น